

BELGISCHE SENAAAT

VERGADERING VAN 2 APRIL 1930

Wetsontwerp houdende regeling op den huisarbeid op gebied van loonen en hygiëne.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Indien het waar is dat de werklieden die in fabrieken en werkhuizen, en over 't algemeen op eene plaats arbeiden door den werkgever aangewezen, reeds over een zeer uitgebreid stel sociale wetten beschikken, kan dit echter niet worden gezegd van hen die, voor rekening van een bedrijfshoofd, aan huis arbeiden, ten minste voor wat betreft de wetgeving op den arbeid.

Op gebied van Burgerlijk Recht, zijn ze niet onderworpen aan de Wet van 10 Maart 1900, op de arbeidsovereenkomst. Van een anderen kant, werden, van de wetten die den arbeid regelen, alleen op hen toepasselijk gemaakt : de wet op het uitbetalen van het loon, deze op het meten van het werk, en één enkele bepaling der wet op vrouwen- en kinderenarbeid, nl. deze van artikel 3, alinea 1, die verbiedt kinderen van min dan veertien jaar te doen of te laten arbeiden.

Wil dit beduiden dat de toestand der huisarbeiders minder te wenschen overlaat dan die der werklieden in de werkplaatsen ? Helaas, neen. Ook zij hebben reeds bij menigvuldige gelegenheden geklaagd en klagen nog over de lange werkdagen, de noodzakelijkheid waar ze zich in bevinden 's nachts of des

Zondags te werken. Werd hun het voordeel van zekere wetten op den arbeid niet toegestaan dan was het niet omdat er geen genoegzame redenen tot klagen bestonden, maar eenvoudig omwille van de voorwaarden waarin ze leven, ver van den werkgever, buiten zijn bereik en onttrokken aan zijn toezicht. Hoe kon de werkgever aansprakelijk worden gemaakt voor een overdreven arbeidsduur, voor het niet naleven der nachten Zondagrust, wanneer zijne werklieden niet onder zijn oogen arbeiden, wanneer het hem onmogelijk is na te gaan op welke uren de arbeid verricht wordt ?

Ook hebben diegenen, welke zich om het lot van den huisarbeider bekommeren, sinds lang een andere richting ingeslagen :

De huisarbeiders staan afgezonderd. Daar ze den dagelijkschen omgang met anderen niet hebben zooals in de fabriek, zijn ze over het algemeen minder geneigd zich te vereenigen voor vakaangelegenheden, wat voor gevolg heeft dat ze zich het eenige middel ontzeggen waardoor ze doelmatig het bedrag hunner vergoedingen zouden kunnen bespreken met de werkgevers. Vandaar dan ook, dat hun wedden merklijk minder zijn dan bij de werklieden die in een werkhuis hetzelfde, of een gelijkwaardig werk verrichten. Een eerste be-

trachting is een einde te stellen aan het uitbetalen van deze betrekkelijk lage wedden.

Een tweede oogmerk van hen die zich om het lot der huisarbeiders bekommeren, is het verbeteren der gezondheidsvoorwaarden.

Het is niet te ontveinzen dat de voorwaarden waarin de huisarbeiders leven en werken, in veel gevallen betreurenswaard zijn. De tentoonstelling voor huisarbeid in 1910, ter gelegenheid der tentoonstelling te Brussel, ingericht, heeft op dit gebied ware waakroepende toestanden aan het licht gebracht, zooals blijkt uit het verslag in 1921 door Mejuffrouw Baers aan den Hoogeren Arbeidsraad voorgelegd. Hier bestaat een vraagstuk dat ontegensprekelijk onze aandacht verdient, en waarvan de oplossing dringend noodig is, niet alleen in het voordeel der huisarbeiders zelf, maar ook ten opzichte van het nut van het algemeen, daar het behandelen, of de eenvoudige aanraking, van voorwerpen, in antihygiënische voorwaarden vervaardigd, alleen reeds, groote gevaren oplevert.

* * *

De eerste wet om het uitbetalen van onvoldoende wedden te keer te gaan werd uitgevaardigd door de Australische Kolonie te Victoria, in 1896. Deze wet stelde eene reactie daar tegen de misbruiken van het zoogezegd *Sweating System*, was niet bijzonder gericht op huisarbeid, maar was in beginsel toepasselijk op allen arbeid in de nijverheid. Daar ze het inrichten voorzag van comités met gelijke vertegenwoordiging van werkgevers en arbeiders, moet ze toch worden vermeld wanneer we het uitgangspunt willen vaststellen der wetsbepalingen welke voor doel hebben de wedden der huisarbeiders te doen verhoogen.

Groot-Bretanje op zijn beurt kwam er toe de loonen aan eene regeling te onderwerpen, door zijn wet van 1909 op de « Trade Boards ». Ook hier strekt

de bevoegdheid der looncomités zich zoowel uit over de arbeiders in de werkhuizen, als over de huisarbeiders.

Enkele jaren na het in werking treden der wet van 1909, werden in een blad door werkgevers uitgegeven de volgende beschouwingen ten beste gegeven over de uitwerksels van de nieuwe regeling :

« De ondervinding wijst uit, dat de tusschenkomst der « Trade Boards » voor gevolg heeft gehad de loonen merkkelijk te doen verhoogen van de werklieden die het minst werden betaald. Er is beweerd geworden dat de loonminima stilaan maxima zullen worden, doch de feiten wijzen dit niet uit, wel integendeel, alles toont aan dat de vermeerdering der loonen voor die werklieden, die het minst betaald worden, een gelijklopende vermeerdering van loon voor de overige werklieden voor gevolg heeft gehad.

» Het is lastig om zeggen, welke invloed het vaststellen van minimumloonen op den algemeenen gang der nijverheid heeft gehad. Niets bewijst dat de nijverheid daaronder zou hebben geleden. Zelfs hebben we veel redenen om aan te nemen, dat het stijgen der loonen een gunstigen invloed heeft gehad op het behoorlijk inrichten van den arbeid en op de voortbrengst. Een werk dat slecht betaald wordt, is zelden goed, en we kunnen gerust aannemen dat, bij slot van rekening, het stijgen der loonen zoowel de werkgevers als de werklieden heeft bevoordeeld.

» Het staat buiten kijf, dat het inrichten der « Trade Boards » de werkgeversorganisaties heeft versterkt, zoowel door hun ledental te vermeerderen, als door hunne samenwerking te bevorderen in den schoot van machtige bonden. De invloed schijnt minder sterk te zijn geweest op de werkliedenorganisaties, maar we hebben geen redenen om te veronderstellen dat de « Trade Boards » ze in hun ontwikkeling hebben verhinderd. In sommige bedrijven, bij voorbeeld in het kleermakersbedrijf,

heeft het trade-unionism groote vorderingen gemaakt, sinds het inrichten der « Boards ». De arbeidspolitiek staat over 't algemeen onder den invloed der afgevaardigden der Trade-Unions, zoodat de werklieden, door lid te worden van eene union, in den schoot van den « Board » doelmatig worden vertegenwoordigd en nauwkeuriger zijne werking kunnen nagaan.

» De ondervinding heeft evenmin uitgewezen dat het verkeerd was te denken dat het vaststellen van minimumloonen voor gevolg zou hebben dat de werklieden die minst voortbrengen zouden worden doorgezonden. Het feit dat de « Boards » afwijkingen mogen toestaan is een voldoende waarborg. Niets bewijst verder dat het stijgen der loonen het aantal werklieden heeft verminderd, noch dat oude werklieden door jongere werden vervangen. Beide deze punten maken natuurlijk het voorwerp uit van de bijzondere belangstelling der « Trades Boards », die, met het vaststellen van speciale loonen voor de leerjongens, beslist het tweede bedoeld beletsel voorkomen.

(*The Employers Year Book*, May 1920, blz. 146 en 147.)

In Frankrijk, voorziet eene wet van 10 Juli 1915 het vaststellen van loonminima voor de werklieden van beide geslachten aan huis werkzaam in de kleedingsnijverheid. Het vaststellen van deze minima wordt toevertrouwd aan tweeërlei comités: de looncomités en de expertisecomités. De eerste stellen het uurloon vast voor de huisarbeiders, rekening houdend met het gemiddeld loon van de arbeiders die in de werkhuizen hetzelfde bedrijf uitoefenen. De expertisecomités, van hunnen kant, schatten het aantal uren dat het uitvoeren van verschillende soorten arbeid vergt.

Het lijkt wel of de wet van 10 Juli 1915 gunstige gevolgen heeft gehad. In 1918 stelde het *Bulletin du Ministère du Travail Français* vast dat die wet stilaan in de zeden dringt. Het doet name-

lijk opmerken dat de processen-verbaal wegens inbreuken op die wet opvallend verminderen.

Nog andere landen hebben eene regeling getroffen voor het loon van den huisarbeid: namelijk Duitschland, Oostenrijk, Tchecho-Slowakeye, Noorwegen, Nederland en Spanje.

Er zijn niet min voorgaanden wat betreft de regeling van huisarbeid op punt van hygiëne. Hier werd de eerste stap gedaan door Groot-Bretanje, waar reeds in 1875 het Parlement de « Public Health Act » stemde. In 1891 en de volgende jaren werd het voorbeeld van Engeland gevolgd door verscheidene Staten van Noord-Amerika, namelijk de Staat New-York en Massachussets. Sindsdien werden wetten uitgevaardigd in Duitschland, Oostenrijk, Tchecho-Slowakeye en Noorwegen.

* * *

In België houdt de openbare meening zich reeds lang bezig met den toestand der huisarbeiders.

Zeer merkwaardige studiën over dit onderwerp werden reeds gemaakt, namelijk door Mevr. Plasky, hoofdopzichtster van den Arbeid.

Van een anderen kant zijn de verhandelingen over de voornaamste bedrijven, ingevolge het onderzoek van 1898, door de sectie voor statistiek van den arbeidsdienst uitgegeven, ter kennis van eenieder. De tien boekdeelen waar de uitslagen van dit onderzoek bijeengebracht zijn, hebben opgang gemaakt.

In 1910 werd te Brussel de Tentoonstelling van Huisarbeid ingericht; ze trok een groot aantal bezoekers en maakte diepen indruk.

In den loop der maand September van hetzelfde jaar kwam een Congres voor huisarbeid bijeen in de hoofdstad.

Daar dit congres eenparig het inrichten van looncomités voorstond, werd een wetsontwerp in dien zin opgesteld en aan de Kamer van Volksverte-

genwoordigers voorgelegd door den heer Camille Huysmans, in den loop der vergadering van 14 December 1910. Kort daarop stelde de heer Pierre Verhaegen, op verzoek van de Vereeniging voor Maatschappelijke Huishoudkunde, een voorontwerp op met het oog op bedoelde zaak.

De beideschrijvers dier teksten kwamen ten slotte tot akkoord over een gemeenen tekst, die van dan af bekend stond in de Internationale Congressen, onder den naam van « Belgisch Voorstel ».

Die tekst, lichtjes gewijzigd, werd in 1920, door de Regeering, aan het oordeel van den Hoogeren Arbeidsraad onderworpen, die, in de plaats, een nieuwen tekst opstelde door de zorgen van zijn secretariaat, volgens een schema door een lid-bedrijfshoofd, den heer Vromant, in den loop der zitting van 18 December 1929 verdedigd.

De Hoogere Arbeidsraad nam het nieuwe voorontwerp aan met eenparigheid van stemmen, behalve vier onthoudingen. Waaruit blijkt dat dit ontwerp bijna volkomen de strekkingen van den werkgeversgroep en die van den arbeidsgroep heeft weten te verzoenen.

Behalve enkele wijzigingen en aanvullingen betreffende zekere punten, sloot de Regeering er zich op haar beurt bij aan.

Het ligt aan den grond van het wetsvoorstel dat we de eer hebben aan de goedkeuring van het Parlement te onderwerpen.

* * *

Het door den Hoogeren Arbeidsraad aangenomen voorontwerp wijkt merklijk af van het « Belgisch Voorstel ».

De Hoogere Arbeidsraad, rekening houdend met het feit dat de toestand der voornaamste huisnijverheden aanzienlijke veranderingen heeft ondergaan sinds den tijd waar het Belgisch Voorstel werd opgevat, was van oordeel, en te rechte, dat de middelen die er in werden

bedacht niet meer toepasselijk waren aan de kwaal zooals ze zich op het oogenblik voordoet; zoo is inderdaad gebleken dat de loon- en werkvoorwaarden van het meerendeel der werklieden, die behooren tot de verstrooide nijverheid, opvallend verbeterd zijn sinds een twintigtal jaren. De « wraakroepende toestanden » van uitersten nood die aan het licht kwamen ter gelegenheid van de Huisarbeidstentoonstelling van 1910, bestaan niet meer, en zulke ingewikkelde regeling, men zou haast zeggen zulke verregaande regeling, als voorzien was, kan thans worden vermeden.

Zoo bij voorbeeld is er thans geen spraak meer in het voorontwerp van den Hoogeren Arbeidsraad van het tot stand brengen, per bedrijf en per gemeenten of groepen van gemeenten, van een aantal plaatselijke comités, en die aan te vullen met groepeerings van comités en met middencomités. De Hoogere Arbeidsraad stelt voor, onder den naam van Nationaal Comité voor huisarbeid, één enkel comité op te richten, dat voor opdracht zal hebben te beraadslagen over vraagstukken van looner en hygiëne.

De leden van het Nationaal Comité zullen niet gekozen worden, zooals voorzien was in het Belgisch Voorstel, doch door den Koning benoemd. De leden werkgevers en de arbeiders zullen naar de formule welke in zwang is, sinds de bekendmaking van het Verdrag van Versailles, gekozen worden uit dubbele lijsten van candidaten, voorgedragen door de beroepsinstellingen van werkgevers er van arbeiders die het grootst aantal leden tellen.

De Hoogere Arbeidsraad heeft ook meenen te mogen verzaken aan de verplichte inschrijving der huisarbeiders door het gemeentebestuur. Men heeft nl. tegen dien contrôlemaatregel doen gelden dat zekere personen, die, aan huis, voor een bedrijfshoofd werken, er bijzonder aan houden dat dit feit onbekend blijve. Daarentegen, zal, overeenkomstig het

Belgisch Voorstel, elke werkgever die onder het beheer van de wet valt, gehouden zijn, in een bijzonder register, den naam, voornaam en beroep van de huisarbeiders, die voor hem werken, in te schrijven en er voor te zorgen dat ze allen drager zijn van een loonboekje.

Het voorontwerp van den Hoogeren Arbeidsraad brengt eene vernieuwing tot stand, waar het nauwkeurig en omstandig de rechtspleging voorschrijft welke dient gevolgd inzake het vaststellen der loonminima.

Deze rechtspleging is tweeërlei :

Bij den aanvang der rechtspleging, tracht het Nationaal Comité de belanghebbende bedrijfshoofden en werklieden te verzoenen. Zoo kan het Comité twee of meer zijner leden met een onderzoek belasten. Het kan ook experten aanstellen. Zij die met een onderzoek zijn belast, hebben het recht zich ter plaatse te begeven. Eindelijk hoort het Comité de vertegenwoordigers der partijen. De wettekst duidt verder de verscheidene categorieën personen aan die vóór het Comité kunnen worden opgeroepen, of vóór de leden die met een onderzoek zijn belast. Zij die, regelmatig opgeroepen, weigeren of nalaten zich aan te bieden, kunnen tot geldboete worden verwezen; dezelfde strafmaatregel is van toepassing op hen die weigeren aan het Comité of de onderzoekers inlichtingen te verstrekken welke noodig zijn tot vervullen hunner zending. Zij die eene leugenachtige verklaring afleggen, kunnen tot geldboete of gevangzitting worden verwezen, of tot één dier staffen.

Wordt, ingevolge de tusschenkomst van het Nationaal Comité een akkoord getroffen, dan wordt dit onderteekend door de vertegenwoordigers der partijen. Daarna, behoudens gansch uitzonderlijke omstandigheden, wordt het door het Nationaal Comité goedgekeurd en bekrachtigd.

Het Nationaal Comité zou deze goedkeuring en bekrachtiging kunnen wei-

geren, indien bijvoorbeeld de oplossing door de meerderheid der werkgevers en de meerderheid der werklieden aangenomen, van aard was om de rechten van eene minderheid te schaden.

Na die rechtspleging, welke we verzoeningsrechtspleging zouden kunnen noemen, of beter nog, contractueele regeling, hebben we eene rechtspleging van een anderen aard, die we zouden kunnen noemen de regeling door ingrijpen van het gezag.

In de onderstelling dus dat de partijen tot geen akkoord gekomen zijn, of duidelijker : in de onderstelling waar de vertegenwoordigers van de meerderheid der werkgevers en deze van de meerderheid der werklieden tot geene opleiding zijn gekomen, dan wordt het minimumloon door het Nationaal Comité opgelegd.

Maar zelfs in dit geval verzaakt het voorontwerp van den Hoogeren Arbeidsraad nog niet aan de mogelijkheid om eene verzoening der partijen te bewerkstelligen. Er wordt hun inderdaad een laatste tijdsbestek van vijftien dagen gelaten, om met de hulp van het Nationaal Comité een laatste poging te wagen om tot een gemeen akkoord te komen.

Komt ditmaal het akkoord nog niet tot stand, dan wordt het bundel overgemaakt aan den Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg, die, op zijn beurt, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, bij Koninklijk besluit het minimum-salaris door het Comité opgelegd verplichtend maakt.

De aldus, 'tzij bij gemeen akkoord, 'tzij bij eene door den Koning bekrachtigde beslissing van het Nationaal Comité, vastgestelde loonen, zijn bindend voor alle bedrijfshoofden die één of meer belanghebbende huisarbeiders in dienst hebben.

Evenals in het « Belgisch Voorstel », wordt het betalen van een kleiner loon met geldboete gestraft.

Volgende opmerking dient bij voorgaande uiteenzetting gevoegd. Gansch

de rechtspleging ingesteld door het voorontwerp van den Hoogeren Arbeidsraad voor het vaststellen van de minimaloonen is slechts van toepassing voor zoover er beroep wordt gedaan op de eigenlijke bevoegdheid van het Nationaal Comité, met andere woorden, voor zoover het er om gaat minimaloonen te bepalen, verplichtend, niet alleen voor de bedrijfshoofden en werklieden die rechtstreeks of door vertegenwoordigers hebben deelgenomen aan de besprekingen, maar ook voor alle andere werkgevers en werknemers die zich in denzelfden toestand bevinden. Volgende beperking wordt echter aan dit beginsel gebracht, namelijk dat de Koninklijke besluiten welke de beslissingen van het Nationaal Comité bekrachtigen, niet noodzakelijk over gansch het land toepasselijk zijn, en dat de minimaloonen per streek kunnen worden bepaald.

Buiten zijne bevoegdheid inzake loonregeling, kan het Nationaal Comité minnelijk tusschenkomen ten einde akkoorden te bewerkstelligen omtrent een loonaangelegenheid tusschen één of meer werkgevers en hun arbeiders. Dit is eene zending van loutere verzoening, zooals die vervuld wordt door de ambtelijke verzoeningscomités door de Koninklijke besluiten van 5 Mei 1926 en 25 November 1929 ingesteld. Deze bijkomende zending zal door het Nationaal Comité vervuld worden in door Koninklijk besluit vast te stellen voorwaarden. Tevens zal de Koning nauwkeurig de bevoegdheden der ambtelijke comités eenerzijds, en het Nationaal Comité anderzijds, vaststellen, ten einde alle betwistingen nopens bevoegdheden te voorkomen.

In overeenstemming met de opstellers van het Belgisch Voorstel stelt de Hoogere Arbeidsraad zich ten doel door deze wet de hygiënische vraagstukken te regelen. Nochtans worden door de wet zelf geen maatregelen voorgeschreven. Het lijkt wenschelijker volkomen vrijheid te laten aan het Nationaal Comité, om, na grondig onderzoek en studie, het

hygiënisch vraagstuk in den huisarbeid in zijn geheel op te lossen.

* * *

We hoeven nu alleen nog bondig de voornaamste wijzigingen uiteen te zetten welke wij aan het voorontwerp dat hierboven kort werd samengevat, hebben meenen te moeten aanbrengen.

Het opstel van artikel 1 is ruimer opgevat geworden, derwijze dat ook de huisarbeiders die in openlucht werken, zooals de koordendraaiers, onder de toepassing der wet vallen.

In artikel 9 werd eene bepaling ingelascht waarbij, in voorkomend geval, bijzondere minimaloonen voor bezoldigde leerjongens dienen vastgesteld.

Door leerjongens dient niet alleen te worden verstaan, de leerjongens in den vollen zin des woords, dus zij die door contract als leerjongens zijn gebonden, doch ook alle jonge werklieden die, wegens onvoldoende stielkennis, niet in staat zijn om een normaal loon te verdienen.

Een andere bepaling werd bij hetzelfde artikel gevoegd, voor het geval waar een minimaloon door het Nationaal Comité en door den Koning verplichtend gemaakt voor gevolg zou hebben dat de bedrijfshoofden er door in de onmogelijkheid zouden zijn gesteld in behoorlijke voorwaarden hun nijverheid verder te exploiteeren. Het wetsontwerp stelt vast, dat, in die veronderstelling, de bekrachtiging, of het besluit betreffende de bestraffing, mag worden ingetrokken, vóór het verstrijken van het tijdsbestek voor hetwelk het werd vastgesteld.

Buiten dit mogelijk geval mag de bekrachtiging of het besluit betreffende de bestraffing niet vooraf worden ingetrokken dan op verzoek en met de goedkeuring der vertegenwoordigers der meerderheid van de betrokken werknemers en bedrijfshoofden.

Bij artikel 12 werden twee nieuwe alinea's gevoegd met het doel eene op-

merking te voorkomen welke dikwijls in patroonsmiddens gemaakt wordt : Men zegt het volgende : « De wet zal de bedrijfshoofden bestraffen die lagere loonen dan de minimaloonen uitbetalen. Goed, maar wat moet er dan gebeuren met half verminkte, achterlijke en verouderde werklieden, met een woord met deze die voor eene of andere reden van lichamelijken of geestelijken aard niet meer in staat zijn een werk van normale kwaliteit te leveren ? Worden de bedrijfshoofden op straf van boete gedwongen die werklieden evenveel te betalen als een gewoon werkman, wanneer ze minder voortbrengen, dan zullen ze verkiesen ze af te danken. Hoe zullen die menschen leven als ze geen werk meer hebben ? De wet, met het doel ze te beschermen, zal ze in grooten nood brengen. »

De toestand wordt natuurlijk erg zwart afgeschilderd, de ondervinding in de landen, waar maatregelen werden genomen in het voordeel der huisarbeiders, toont aan dat, niettegenstaande de gevolgen die zulke regeling kan meeslepen, de min bevoegde werklieden hoegenaamd niet tot den hongerdood verwezen zijn. Nochtans is er een grond van waarheid in die opmerking, in dezen zin dat het vaststellen van een wettelijk minimum voor alle werklieden zonder onderscheid, voor gevolg zou kunnen hebben dat een zeker aantal dier werklieden van stiel zouden moeten veranderen. Het is dan ook goed en voorzichtig, met het oog op dezen toestand, in de wet te bepalen dat de bedrijfshoofden geene straf zullen

oploopen voor het uitbetalen van mindere loonen aan werklieden, die, tijdelijk of voor goed, niet in staat zijn normaal werk te leveren. Het wetsvoorstel, ten einde misbruiken te voorkomen, bepaalt dat de onbekwaamheid moet worden vastgesteld door den bevoegden artstoeziener.

Artikel 19 is gansch nieuw. Het gaat over de opdracht van verzoening, en desgevallend van scheidsberechting welke aan het Nationaal Comité gegeven wordt, buiten zijne opdracht tot regeling.

Krachtens het voorlaatste alinea van dit artikel, mogen de aan de wet onderworpen bedrijfshoofden, zelfs wanneer er geen geschil bestaat, zich tot het Nationaal Comité wenden om er de tafel der salarissen, welke ze uitbetalen of zoeken uit te betalen, door te doen bekrachtigen.

Eindelijk dient eene wijziging vermeld, aan het voorontwerp van den Hoogeren Arbeidsraad aangebracht, waar het gaat over de regeling van huisarbeid op gebied van hygiëne : Volgens de door den Hoogeren Arbeidsraad aangenomen tekst, werden de inbreuken op de bepalingen op dit punt met eene geldboete van 26 tot 200 frank gestraft. Gezien den aard van zulke inbreuken, hebben we het nuttig geoordeeld, het maximum der boete op 50 frank te herleiden.

*De Minister van Nijverheid,
Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg,
H. HEYMAN.*

(ANNEXE AU N° 119)

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1929-1930

Projet de Loi portant réglementation du travail à domicile au point de vue des salaires et de l'hygiène.

Albert,

ROI DES BELGES.

A tous, présents et à venir, SALUT !

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Industrie, du Travail et de la Prévoyance sociale,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de l'Industrie, du Travail et de la Prévoyance sociale présentera, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

Il est institué un Comité national pour le travail à domicile, ayant pour mission de délibérer que les questions de salaire ou d'hygiène, relatives aux ouvriers, de l'un ou de l'autre sexe, occupés au travail soit dans leur habitation, soit dans tout autre local ou endroit qui ne leur est pas assigné par leur employeur.

ART. 2.

Le Comité national pour le travail à domicile se compose de cinq chefs

(BIJLAGE AAN N° 119.)

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1929-1930

Wetsontwerp houdende regeling van den huisarbeid op gebied van loonen en hygiëne.

Albert,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL !

Op de voordracht van Onzen Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg zal, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp indienen waarvan de inhoud volgt :

EERSTE ARTIKEL.

Er wordt een Nationaal Comité voor den huisarbeid ingesteld, dat in opdracht heeft te beraadslagen omtrent de loon- en gezondheidsaangelegenheden, betreffende de arbeiders van de eene of de andere kunne, die in hun woning of in elk ander lokaal of plaats, niet door hun werkgever aangewezen, werkzaam zijn.

ART. 2.

Het Nationaal Comité voor den huisarbeid is samengesteld uit vijf bedrijfs-

d'entreprise, de cinq ouvriers et d'une personne spécialement versée dans les sciences économiques et sociales.

Il y a, en outre, pour chacune de ces trois catégories de membres, un nombre égal de suppléants.

Les membres, tant suppléants qu'effectifs, sont nommés par le Roi.

Le Roi choisit les membres chefs d'entreprise et les membres ouvriers sur des listes doubles de candidats, présentées par les organisations professionnelles les plus représentatives de patrons et d'ouvriers.

Sur chaque liste double, la moitié, au moins, des candidats doit appartenir ou avoir appartenu à l'industrie à domicile.

Parmi les candidats sur lesquels le Roi porte son choix, un candidat chef d'entreprise, au moins, et un candidat ouvrier, au moins, doivent satisfaire à cette condition. Cette règle s'applique séparément aux mandats de membre effectif et aux mandats de membre suppléant.

A défaut de présentation de candidats, les nominations ont lieu d'office.

Le membre spécialement versé dans les sciences économiques et sociales exerce les fonctions de président.

Son suppléant remplit celles de vice-président.

La durée des mandats du président, du vice-président et des membres est de six ans; ces mandats peuvent être renouvelés.

Le Ministre de l'Industrie, du Travail et de la Prévoyance sociale attachera au Comité national un secrétaire permanent.

Le Comité national ne peut siéger que moyennant la présence de deux membres chefs d'entreprise et de deux membres ouvriers, au moins.

Lorsque les membres chefs d'entreprise et les membres ouvriers ne se présentent pas en nombre égal, on rétablit l'égalité de représentation en n'admet-

trois membres, cinq chefs d'entreprise, cinq ouvriers, cinq membres spécialement versés dans les sciences économiques et sociales, cinq suppléants, cinq membres effectifs et cinq suppléants effectifs, et de cinq membres effectifs et cinq suppléants effectifs.

hoofden, vijf werklieden en één persoon speciaal bevoegd in de economische en sociale wetenschappen.

Er zijn bovendien voor elke dier drie categorieën van leden, een gelijk getal plaatsvervangers.

De leden, zoowel de plaatsvervangende als de gewone, worden door den Koning benoemd.

De Koning kiest de leden-bedrijfs-hoofden en de leden-werklieden uit dubbele lijsten van kandidaten, voorgedragen door de vakinstellingen, die het meest patroons en werklieden tellen.

Op elke dubbele lijst dient ten minste de helft der kandidaten tot de huisnijverheid te behooren of behoord te hebben. Tusschen de kandidaten aan de keuze van den Koning onderworpen, dient ten minste een lid-bedrijfs-hoofd, en ten minste een lid-werkman, deze vereischte te vervullen. Deze bepaling geldt afzonderlijk wat betreft de mandaten van gewoon en die van plaatsvervangend lid.

Bij gebrek aan een voordracht van kandidaten, geschieden de benoemingen ambtshalve.

Het lid speciaal bevoegd in de economische en sociale wetenschappen neemt het voorzitterschap waar; zijn plaatsvervanger vervult de functie van ondervoorzitter. De voorzitter, ondervoorzitter en leden worden aangesteld voor den duur van zes jaar; hun mandaat is hernieuwbaar.

Door den Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg wordt aan het Nationaal Comité een vasten secretaris verbonden.

Het Nationaal Comité kan enkel dan vergaderen wanneer ten minste twee leden-bedrijfs-hoofden en twee leden-werklieden aanwezig zijn.

Wanneer de leden-bedrijfs-hoofden en de leden-werklieden niet in gelijk getal aanwezig zijn wordt de gelijkheid van vertegenwoordiging hersteld door het

tant qu'à titre consultatif le ou les membres les plus jeunes de la catégorie la plus nombreuse.

Pour le surplus, l'organisation du Comité national sera déterminée par arrêté royal.

ART. 3.

Le Comité national intervient dans les questions de salaire à la demande, soit des ouvriers à domicile ou des chefs d'entreprise intéressés, soit des organisations professionnelles qui les représentent.

Il agit également à l'initiative d'un ou plusieurs de ses membres ou à la demande du Ministre compétent.

ART. 4.

Une fois saisi régulièrement, le Comité peut déléguer deux ou un plus grand nombre de ses membres aux fins de procéder à une enquête.

Les membres ainsi délégués ont le droit de convoquer et d'entendre les ouvriers à domicile intéressés, les ouvriers qui exerceraient le même métier ou un métier similaire en atelier, les chefs d'entreprise par lesquels chacune de ces deux catégories de travailleurs est occupée au travail, ainsi que leurs préposés ou employés.

Ils possèdent la même prérogative à l'égard des présidents, vice-présidents et secrétaires des organisations professionnelles auxquelles les dits ouvriers ou chefs d'entreprise sont affiliés.

Les convocations ont lieu par lettre recommandée à la poste, signée par le président du Comité.

Les membres enquêteurs peuvent aussi procéder à une enquête sur place.

jongste lid of de jongste leden van de talrijkste categorie enkel met raadgevende stem tot de vergadering toe telaten.

Voor het overige zal de inrichting van het Nationaal Comité bij Koninklijk besluit worden vastgesteld.

ART. 3.

Het Nationaal Comité komt tusschenbeide inzake loonaangelegenheden, 'tzij op verzoek van de betrokken bedrijfs-
hoofden of huisarbeiders, 'tzij van de vakinstellingen die hen vertegenwoordigen.

Het Nationaal Comité treedt tevens op door het toedoen van een of verscheidene zijner leden of op verzoek van den bevoegden Minister.

ART. 4.

Van het oogenblik dat eene zaak regelmatig bij het Comité aanhangig is gemaakt kan het een of meerdere zijner leden afvaardigen om een onderzoek te doen.

De aldus afgevaardigde leden hebben het recht om de betrokken huisarbeiders op te roepen en in verhoor te nemen, alsook de werklieden, die op een werkplaats hetzelfde beroep of een gelijksoortig beroep mochten uitoefenen, de bedrijfshoofden welke die beide categorieën van arbeiders werk bezorgen, alsmede hun lasthebbers of bedienden.

Zij hebben hetzelfde recht ten opzichte van de voorzitters, ondervoorzitters en secretarissen van op vakinstellingen, waarbij bedoelde arbeiders of bedrijfshoofden zijn aangesloten.

De oproepingen geschieden per op de post aangeteekende schrijven, onder teekend door den voorzitter van het Comité.

De leden-onderzoekers kunnen ook een onderzoek ter plaatse instellen.

ART. 5.

Lorsque l'enquête est terminée, les représentants des parties en cause sont appelés devant le Comité, qui s'efforce de les concilier.

Le Comité peut se faire assister par un ou plusieurs experts.

Il peut aussi faire procéder à un supplément d'enquête.

ART. 6.

Si, en suite de l'intervention du Comité, les représentants de la majorité des ouvriers intéressés et ceux de la majorité de leurs employeurs arrivent à s'entendre, l'accord est signé par les deux groupes de délégués.

Il est, en outre, s'il y a lieu, approuvé et entériné par le Comité.

L'accord est rédigé dans la ou les langues parlées par les travailleurs qu'il concerne.

Les parties peuvent en obtenir des expéditions certifiées conformes.

ART. 7.

Si l'entente ne s'établit pas entre les représentants de la majorité des ouvriers intéressés et ceux de la majorité de leurs employeurs et que le Comité estime insuffisants les salaires soumis à son examen, il fixe lui-même le minimum de rémunération.

Ce minimum est immédiatement notifié aux groupements patronaux et aux groupements ouvriers intéressés.

En cas d'acquiescement des deux parties au minimum de rémunération fixé par le Comité, on procède comme il est dit à l'article précédent.

Dans le cas contraire, les parties disposent de quatorze jours, à compter de la notification de la décision du Co-

ART. 5.

Wanneer het onderzoek is geëindigd, worden de vertegenwoordigers der betrokken partijen opgeroepen door het Comité dat het mogelijke doet om ze te verzoenen.

Het Comité kan zich door een of verscheidene experts laten bijstaan. Het kan ook een aanvullend onderzoek doen instellen.

ART. 6.

Wanneer, naar aanleiding der bemiddeling van het Comité, de vertegenwoordigers der meerderheid van de betrokken werklieden en die der meerderheid van hun werkgevers het eens worden, dan wordt het akkoord door de beide groepen van afgevaardigden onteekend.

Het wordt bovendien, in voorkomend geval, door het Comité goedgekeurd en bekrachtigd.

Het akkoord wordt opgesteld in de taal of de talen gesproken door de arbeiders, wien het aangaat.

De partijen kunnen er voor eensluidend verklaarde afschriften van verkrijgen.

ART. 7.

Indien geen akkoord tot stand komt tusschen de vertegenwoordigers van de meerderheid der betrokken werklieden en die van de meerderheid hunner werkgevers en dat het Comité de aan zijn onderzoek onderworpen loonen ontoereikend acht, stelt het zelf het minimum van bezoldiging vast.

Dit minimum wordt onmiddellijk ter kennis gebracht van de werkgevers- en werknemersgroepen.

In geval de partijen het door het Comité vastgestelde minimum van bezoldiging toetreden, dan gaat men te werk als in vorig artikel bepaald.

In het tegenovergesteld geval, hebben partijen veertien dagen tijd, te rekenen van den dag der kennisgeving van de

mité, pour tenter de se mettre d'accord sur une autre solution.

Pendant ce délai, elles peuvent encore être entendues par le Comité, qui continuera à prêter ses bons offices.

Si, à l'expiration du délai, aucun accord n'a été conclu entre la majorité des ouvriers intéressés et la majorité de leurs employeurs, le Comité transmet le dossier de l'affaire au Ministre de l'Industrie, du Travail et de la Prévoyance sociale.

ART. 8.

Le paiement des minima de salaires fixés par le Comité national peut être rendu obligatoire par arrêté royal.

Lorsque cette sanction n'est pas accordée, le Roi fait connaître sa décision par un arrêté motivé.

ART. 9.

Les arrêtés de sanction pris par le Roi en vertu de l'article précédent ainsi que les accords collectifs, relatifs aux salaires, entérinés par le Comité national, sont publiés au *Moniteur*, par extrait.

Ces arrêtés et accords lient tous les chefs d'entreprise qui occupent au travail un ou plusieurs ouvriers à domicile appartenant à l'industrie ou à la catégorie professionnelle intéressée.

S'ils ne s'étendent pas à tout le pays, ils déterminent d'une manière précise les limites territoriales dans lesquelles ils auront force obligatoire.

Les minima de salaires peuvent être fixés par région.

Le cas échéant, des minima spéciaux seront prévus pour les apprentis salariés.

L'arrêté de sanction ou l'accord enté-

beslissing van het Comité, om het eens trachten te worden omtrent een andere oplossing.

Gedurende dit tijdbestek, kunnen zij nog door het Comité worden gehoord, dat zal voortgaan bemiddelend op te treden. Indien, bij het verstrijken van het tijdsbestek, geen akkoord tot stand is gekomen tusschen de meerderheid der betrokken werknemers en de meerderheid hunner werkgevers, dan maakt het Comité het bundel over aan den Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg.

ART. 8.

De betaling van de minimaloonen door het Nationaal Comité vastgesteld, kan bij Koninklijk besluit verplichtend worden gemaakt.

Wordt deze bekrachtiging niet verleend, dan maakt de Koning zijn beslissing bij een met redenen omkleed besluit bekend.

ART. 9.

De krachtens het vorig artikel door den Koning uitgevaardigde bekrachtigingsbesluiten, alsmede de gemeenschappelijke akkoorden betreffende de loonen, door het Nationaal Comité bekrachtigd, worden in uittreksel in den *Moniteur* bekend gemaakt.

Deze besluiten en akkoorden zijn bindend voor al de bedrijfshoofden die één of verscheidene huisarbeiders te werk stellen, behoorende tot de betrokken nijverheid op beroeps categorie.

Indien ze geen betrekking hebben op het geheele land, dan wordt er nauwkeurig in bepaald binnen welke grenzen van het grondgebied, zij verplichtend zijn.

De minimaloonen kunnen per streek worden vastgesteld.

In voorkomend geval worden bijzondere minima voor bezoldigde leerjongens voorzien.

In het besluit of het door het Natio-

riné par le Comité national détermine également la durée de sa validité.

Cette durée ne peut excéder trois ans.

A l'expiration du terme qu'ils ont fixé, les arrêtés de sanction sont, s'il y a lieu, renouvelés pour une période que le Roi détermine et qui ne peut dépasser la même limite.

Le Roi peut retirer sa sanction avant l'expiration du terme fixé, si l'expérience démontre que le minimum de salaire imposé par l'arrêté, a pour conséquence de mettre les chefs d'entreprise intéressés dans l'impossibilité de poursuivre, dans des conditions acceptables, l'exploitation de leur industrie.

En dehors de cette éventualité, l'arrêté de sanction ne peut être rapporté anticipativement qu'à la demande ou avec l'assentiment des représentants de la majorité des travailleurs et des chefs d'entreprise en cause.

A défaut d'être dénoncés au Comité national par les représentants de la majorité des ouvriers ou par ceux de la majorité des employeurs intéressés, un mois au moins avant la date à laquelle ils cessent d'avoir force obligatoire, les accords collectifs entérinés sont prorogés par un délai d'un an. Toutefois, si le terme de validité était inférieur à une année, la prorogation n'a lieu qu'à concurrence d'une durée égale à ce terme.

L'entérinement peut être retiré avant l'expiration du terme de validité dans les cas prévus par les alinéas 9 et 10 ci-dessus.

L'arrêté de sanction ou l'accord entériné par le Comité national entre en vigueur le dixième jour qui suit sa publication au *Moniteur*, à moins qu'il n'ait lui-même fixé une autre date.

Le texte en est affiché, en caractères

naal Comité bekrachtigd akkoord wordt tevens de duur zijner geldigheid bepaald.

Deze duur mag de drie jaar niet overschrijden.

Bij het verstrijken van het geldigheids-termijn worden, in voorkomend geval, de bekrachtigingsbesluiten hernieuwd voor een door den Koning te bepalen termijn en het vorig termijn niet mag overschrijden.

De Koning mag zijn bekrachtiging intrekken vóór het verstrijken van het vastgesteld tijdsbestek indien de onder-vinding er laat van blijken, dat het minimum loon, door het besluit opgelegd, voor gevolg heeft de betrokken bedrijfshoofden in de onmogelijkheid te stellen hun bedrijf langer op behoorlijke wijze te exploiteeren.

Buiten dit mogelijk geval mag het besluit betreffende de bestraffing niet vooraf worden ingetrokken, dan op verzoek en met de goedkeuring der vertegenwoordigers der meerderheid van de betrokken werklieden en bedrijfs-hoofden.

Indien de bekrachtigde gezamenlijke akkoorden niet ten minste ééne maand vóór het verstrijken van het tijdsbestek waar ze eindigen van kracht te zijn door de vertegenwoordigers van de meerderheid der betrokken werklieden of werkgevers bij het Nationaal Comité worden opgezegd, dan wordt het termijn voor een jaar verlengd. Indien nochtans het vorige termijn minder dan één jaar bedroeg, dan geschiedt de verlenging enkel voor een duur gelijk aan dit termijn.

De bekrachtiging mag worden ingetrokken vóór het verstrijken van den geldigheidstermijn in de gevallen bij bovenbedoelde alinea's 9 en 10 voorzien.

Het bekrachtigingsbesluit of het bekrachtigd akkoord treedt in werking den tienden dag na de bekendmaking in den *Moniteur*, tenzij in de beslissing zelf een ander datum werd bepaald.

De tekst ervan wordt, in gemakkelijk

facilement lisibles et à un endroit bien apparent, dans les locaux où les ouvriers intéressés remettent l'ouvrage exécuté et reçoivent leur rémunération.

On affichera soit la rédaction française, soit la rédaction flamande, soit la traduction allemande ou plusieurs de ces textes, de manière que l'accord ou l'arrêté soit compris par tous les travailleurs intéressés.

ART. 10.

Les chefs d'entreprise veillent à ce que tout ouvrier à domicile occupé par eux soit porteur d'un carnet de salaires qu'ils lui remettent gratuitement.

Un arrêté royal détermine le modèle d'après lequel les carnets de salaires seront confectionnés et les instructions à observer par les employeurs.

Le modèle de carnet et les instructions sont conçus de manière que les chefs d'entreprise aient à inscrire, au fur et à mesure, les salaires convenus entre parties et les salaires effectivement payés à l'ouvrier, en même temps que le genre et la quantité de travail fournis par celui-ci.

Les chefs d'entreprise ont également l'obligation de consigner dans un registre spécial les nom, prénoms et adresse de chacun de leurs ouvriers à domicile, les sommes qu'il a touchées à titre de salaire et les dates auxquelles en a eu lieu le paiement.

Les chefs d'entreprise assujettis se conforment, en outre, à toutes autres dispositions établies par le Roi en vue du contrôle.

ART. 11.

Sans préjudice des devoirs qui incombent aux officiers de police judiciaire, des fonctionnaires désignés par le Gouvernement surveillent l'observation des

leesbaren druk en op eene goed zichtbare plaats, aangeplakt, in de lokalen waar de betrokken werklieden het uitgevoerde werk afleveren en hun loon ontvangen.

Men plakt de Fransche of de Vlaamsche tekst aan ofwel de Duitsche vertaling of verscheidene dier teksten, in dier voege dat het akkoord of het besluit door al de belanghebbende arbeiders wordt verstaan.

ART. 10.

De bedrijfshoofden zorgen er voor dat elke huisarbeider voor hen werkzaam, in het bezit zij van een loonboekje, dat kosteloos verstrekt wordt.

Het model der loonboekjes en de door de werkgevers na te leven onderrichtingen worden bij Koninklijk besluit bepaald.

Het model van het boekje en de onderrichtingen dienen in dier voege opgevat dat de bedrijfshoofden er achtereenvolgens de tusschen partijen overeengekomen loonen en de werkelijk aan den arbeider uitbetaalde loonen dienen in te vermelden, terzelfdertijd als den aard en de hoeveelheid van het door dezen verstrekte werk.

De bedrijfshoofden zijn eveneens gehouden in een speciaal register den naam, voornaam en adres van iederen huisarbeider te vermelden, alsmede de sommen die hij als loon heeft getrokken en data waarop ze werden uitbetaald.

De aan de wet onderworpen bedrijfshoofden dienen daarenboven al de andere, door den Koning, met het oog op het toezicht vastgestelde bepalingen na te leven.

ART. 11.

Onverminderd de plichten berustend op de ambtenaren van de gerechtelijke politie, houden de ambtenaren of andere door de Regeering aangestelde personen

minima de rémunération fixés, soit par voie d'accord collectif régulièrement entériné, soit par arrêté royal.

Ils ont la libre entrée des locaux où les ouvriers à domicile remettent l'ouvrage exécuté et reçoivent leur rémunération.

Les chefs d'entreprise, patrons, directeurs, gérants, préposés et travailleurs sont tenus de leur fournir les renseignements qu'ils demandent pour s'acquitter de leur mission.

Communication leur sera donnée, à leur demande, des carnets de salaires, du registre dont la tenue est prescrite par l'article 10, ainsi que de tout livre ou document dont la consultation serait utile au point de vue du contrôle prévu à l'alinéa précédent.

En cas d'infraction aux dispositions des alinéas 2 à 4 du présent article, à celles des deux derniers alinéas de l'article 9 et des alinéas 1 et 5 de l'article 10, ainsi qu'aux arrêtés royaux prévus par le premier alinéa de l'article 8 et par l'article 10, alinéas 2 et 6, les fonctionnaires chargés du contrôle dressent des procès-verbaux qui font foi jusqu'à preuve du contraire.

Une copie du procès-verbal sera, dans les quarante-huit heures, remise au contrevenant à peine de nullité.

ART. 12.

Seront punis d'une amende de 26 à 200 francs, sans préjudice de la réparation du dommage causé, les chefs d'entreprise ou leurs préposés qui auront payé des salaires inférieurs aux taux minima fixés soit par voie d'accord collectif régulièrement entériné, soit par le Roi.

La peine sera encourue autant de fois qu'il y aura eu de paiements de salaire insuffisants.

Ces dispositions ne sont pas applicables lorsque, pour une cause d'ordre physique

toezicht op het naleven van de krachtens de wet, 't zij bij een geregeld bekrachtigd gemeenschappelijk akkoord, 't zij bij een Koninklijk besluit vastgestelde minima van bezoldiging. Zij hebben vrijen toegang tot de lokalen, waarin de huisarbeiders hun uitgevoerd werk afleveren en hun bezoldiging ontvangen.

De bedrijfshoofden, patroons, directeurs, zaakvoerders, lasthebbers en arbeiders zijn er toe gehouden hun de inlichtingen te verstrekken die ze vragen tot vervulling van hun opdracht.

Op hun verzoek dient hun mededeeling gedaan van de loonboekjes, van het register dat volgens artikel 10 dient gehouden, alsmede van elk boek of stuk waarvan de inzage nuttig mocht zijn voor het bij het eerste alinea voorziene toezicht.

In geval van inbreuk op de bepalingen van alinea's 2 tot 4 van dit artikel, van de laatste twee alinea's van artikel 9 en van de alinea's 1 en 5 van artikel 10, alsmede van de Koninklijke besluiten voorzien bij de eerste alinea van artikel 8 en bij artikel 10, alinea's 2 en 6, maken de ambtenaren of andere met het toezicht belaste personen processen-verbaal op, die gelden tot het tegenbewijs.

Een afschrift van hét verbaal dient, op straf van nietigheid, binnen de acht en veertig uren aan den overtreder afgegeven.

ART. 12.

Worden gestraft met een geldboete van 26 tot 200 frank, onverminderd de schadevergoeding, de bedrijfshoofden of hun lasthebbers, die lagereloon hebben uitbetaald dan de krachtens deze wet, 't zij bij regelmatig bekrachtigd, gemeenschappelijk akkoord, 't zij door den Koning vastgestelde minima.

De geldboete wordt zoo dikwijls toegepast als er ontoereikende betalingen van loon hebben plaats gehad.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk wanneer, wegens lichaams- of geestes-

ou mental, les travailleurs intéressés sont reconnus temporairement ou définitivement inaptes à fournir un travail de qualité normale.

L'inaptitude est constatée par l'inspecteur-médecin du travail compétent.

ART. 13.

Sera puni d'une amende de 26 à 100 francs, quiconque aura été régulièrement appelé, en vertu des articles 4, 5 et 7, soit devant le Comité national, soit devant les membres enquêteurs et aura refusé ou négligé de s'y rendre.

ART. 14.

Sans préjudice de l'application éventuelle des articles 267 à 274 du Code pénal, seront punis d'une amende de 100 à 300 francs, les chefs d'entreprise, patrons, directeurs, gérants, préposés ou travailleurs ainsi que les personnes mentionnées à l'article 4, alinéa 3, qui refuseront de fournir au Comité national ou aux membres enquêteurs les renseignements dont ils ont besoin pour remplir leur mission.

La même peine sera encourue :

1° Par les chefs d'entreprise qui ne se seront pas conformés aux prescriptions des deux derniers alinéas de l'article 9, à celles de l'article 10, alinéas 1er et 5, ou aux dispositions établies par le Roi en vertu de l'article 10, alinéas 2 et 6;

2° Par les chefs d'entreprise, patrons, directeurs, gérants, préposés ou travailleurs qui ne se sont pas prêtés à la surveillance organisée par les alinéas 2 à 4 de l'article 11.

ART. 15.

Sera puni d'une amende de 200 à 500 francs et d'un emprisonnement de

gebrek, de betrokken arbeiders tijdelijk of bestendig onbekwaam worden bevonden om normaalwerk te leveren.

De onbekwaamheid wordt door den bevoegden arts-opziener vastgesteld.

ART. 13.

Wordt gestraft met een geldboete van 26 tot 200 frank, eenieder die krachtens artikelen 4, 5 en 7 regelmatig vóór het Nationaal Comité of vóór de leden met het onderzoek belast werd opgeroepen en geweigerd of verwaarloosd heeft er zich heen te begeven.

ART. 14.

Onverminderd de eventueele toepassing van de artikelen 267 tot 274 van het Strafwetboek, worden gestraft met een geldboete van 100 tot 300 frank, de bedrijfshoofden, patroons, directeurs, zaakvoerders, lasthebbers of arbeiders alsmede de personen vermeld bij artikel 4, alinea 3, die weigeren aan het Nationaal Comité of aan de leden met het onderzoek belast, de inlichtingen te verstrekken die zij noodig hebben om hun opdracht te vervullen.

Dezelfde straf wordt opgelopen :

1° Door de bedrijfshoofden die de voorschriften niet hebben nageleefd van de laatste twee alinea's van artikel 9, van die van artikel 10, alinea's 1 en 5 of van de bepalingen vastgesteld door den Koning krachtens artikel 10, alinea's 2 en 6;

2° Door de bedrijfshoofden, patroons, directeurs, zaakvoerders, lasthebbers of arbeiders die het toezicht ingericht bij alinea's 2 tot 4 van artikel 11 niet hebben laten uitoefenen.

ART. 15.

Wordt gestraft met een geldboete van 200 tot 500 frank en een gevangenisstraf

huit jours à un mois ou de l'une de ces peines seulement, quiconque aura fait des déclarations mensongères soit au cours des enquêtes prévues aux articles 4 et 5, soit devant le Comité national lui-même.

ART. 16.

En cas de récidive dans l'année qui suit la condamnation, les minima et maxima de peine fixés par les articles précédents seront doublés.

ART. 17.

Les employeurs sont civilement responsables des amendes prononcées, en vertu de la présente loi, à charge de leurs préposés.

ART. 18.

L'action publique résultant d'une infraction aux dispositions de la présente loi ou des arrêtés pris en vertu des articles 8 et 10, sera prescrite après une année révolue, à compter du jour où l'infraction aura été commise.

Par dérogation à l'article 100 du Code pénal, le chapitre VII et l'article 85 du Livre Ier de ce Code sont applicables à ces infractions.

Toutefois, l'article 85 dudit Code ne sera pas appliqué en cas de récidive.

ART. 19.

Indépendamment de l'accomplissement de sa mission de réglementation des salaires des ouvriers à domicile, telle qu'elle est définie par les articles 2 à 18, le Comité national peut intervenir par la voie de la conciliation dans tout différend d'ordre individuel ou collectif intéressant cette catégorie de travailleurs et portant sur la fixation du taux de leur rémunération.

van acht dagen tot één maand of enkel met een dezer straffen, alwie leugenachtige verklaringen heeft afgelegd 't zij in den loop der onderzoekingen voorzien bij artikels 4 en 5, 't zij vóór het Nationaal Comité zelf.

ART. 16.

In geval van herhaling binnen het jaar volgend op dat der veroordeeling, worden de bij de vorige artikelen voorziene minima- en maximastraffen verdubbeld.

ART. 17.

De werkgevers zijn burgerlijk aansprakelijk voor de krachtens deze wet ten bezware van hun lasthebbers uitgesproken geldboeten.

ART. 18.

De openbare rechtsvordering voortvloeiende uit een inbreuk op de bepalingen van deze wet of de besluiten gegeven krachtens artikelen 8 en 10, verjaa t na het verstrijken van één jaar te rekenen van den dag waarop de inbreuk werd gepleegd.

Bij afwijking van artikel 100 van het Strafwetboek, zijn hoofdstuk VII en artikel 85 van Boek I van dit Wetboek op deze inbreuken van toepassing.

Nochtans wordt artikel 85 van bedoeld Wetboek niet toegepast in geval van herhaling.

ART. 19.

Buiten het vervullen zijner zending tot loonregeling inzake huisarbeid, zooals die bepaald wordt door artikelen 2 tot 18, kan het Nationaal Comité verzoenend tusschenkomen in alle persoonlijke of gemeenschappelijke geschillen van deze categorie arbeiders, waar het gaat over het vaststellen van hun bezoldiging.

S'il ne parvient pas à planifier le différend à l'amiable et que les deux parties soient d'accord pour se référer à sa décision, il statue comme arbitre.

Les employeurs assujettis peuvent aussi, même en dehors de tout conflit, obtenir du Comité national l'homologation des tarifs de salaires élaborés par eux et qu'ils ont mis ou se proposent de mettre en application.

Un arrêté royal déterminera les conditions dans lesquelles le Comité national s'acquittera des tâches qui lui sont dévolues par le présent article.

ART. 20.

Le Comité national examine les questions relatives à l'hygiène des ouvriers à domicile à la requête des administrations communales des localités où ces ouvriers sont occupés au travail.

Il délibère également sur cet objet soit à l'initiative d'un ou de plusieurs de ses membres, soit à la demande du Ministre de l'Industrie, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Les conclusions auxquelles aboutissent les délibérations du Comité national en cette matière sont communiquées au Ministre de l'Industrie, du Travail et de la Prévoyance sociale, qui, après les avoir soumises à l'examen du Conseil supérieur du Travail et du Conseil supérieur d'hygiène publique, les transmet, avec le résultat de cette consultation et son propre avis, au Ministre de l'Intérieur et de l'Hygiène.

Un arrêté royal les traduit, s'il y a lieu, en dispositions obligatoires, sur la proposition des deux Ministres compétents.

Les travailleurs qui ne se conformeront pas aux prescriptions établies en vertu de l'alinéa précédent, seront punis d'une amende de 26 à 50 francs.

Lukt het Nationaal Comité er niet in de zaak minnelijk op te lossen, en verklaren beide partijen zich akkoord om zich bij zijne beslissing neer te leggen, dan treedt het op als scheidsgerecht.

De aan de wet onderworpen bedrijfs-
hoofden kunnen ook buiten alle geschil zich tot het Nationaal Comité wenden om er de tafels der loonen die ze uitbetalen of zoeken uit te betalen door te doen bekrachtigen.

De wijze waarop het Nationaal Comité de taak dient te vervullen door dit artikel opgelegd, zal door Koninklijk besluit worden bepaald.

ART. 20.

Het Nationaal Comité onderzoekt de aangelegenheden betreffende de hygiëne der huisarbeiders op verzoek van de besturen der gemeenten waar deze arbeiders werkzaam zijn.

Het beraadslaat en beslist tevens omtrent deze aangelegenheid door het toedoen van een of verscheidene zijner leden of op verzoek van den Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg.

De conclusies, waarop de desbetreffende beraadslagingen van het Nationaal Comité uitloopen, worden medegedeeld aan den Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg, die ze onderwerpt aan het oordeel van den Hoogeren Arbeidsraad en den Hoogeren Gezondheidsraad en ze, samen met den uitslag dier raadpleging en met zijn advies, aan den heer Minister van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid overmaakt.

Zij worden, in voorkomend geval, bij Koninklijk besluit in verplichtende bepalingen vervat, op de voordracht der twee bevoegde Ministers.

De arbeiders welke zich niet voegen naar de voorschriften, krachtens vorig alinea uitgevaardigd, worden gestraft met eene geldboete van 26 tot 50 frank.

(12)

Sont en outre applicables en cas
d'inobservation de ces prescriptions, les
dispositions des articles 16 et 18.

Bovendien zijn de bepalingen der
artikelen 16 en 18 van toepassing bij het
niet naleven dier voorschriften.

Donné à Bruxelles, le 2 avril 1930.

Gegeven te Brussel, den 2ⁿ April 1930.

ALBERT.

Par le Roi :

Van Koningswege :

*Le Ministre de l'Industrie, du Travail
et de la Prévoyance sociale,*

*De Minister van Nijverheid, Arbeid en
Maatschappelijke Voorzorg,*

H. HEYMAN.

*Le Ministre de l'Intérieur
et de l'Hygiène,*

*De Minister van Binnenlandsche Zaken
en Volksgezondheid,*

H. BAELS.